

Vec C-431/23

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

11. júl 2023

Vnútroštátny súd:

Tribunal du travail de Liège

Dátum vnútroštátneho rozhodnutia:

26. máj 2023

Navrhovatelia:

AE a i.

Žalovaní:

BA, EP a RI ako konkurzní správcovia spoločnosti WIBRA
BELGIË SA

WIBRA BELGIË SRL

I. Skutkový stav

- 1 WIBRA je holandská spoločnosť, ktorá pôsobí v Belgicku a Holandsku v oblasti maloobchodného predaja spotrebného tovaru všetkého druhu (textil, dekorácie, čistiace prostriedky atď.) za znížené ceny.
- 2 V dôsledku dočasného zatvorenia svojich predajní z dôvodu krízy spôsobenej pandemiou ochorenia COVID-19 utrpela belgická dcérska spoločnosť, konkrétne akciová spoločnosť Wibra België (ďalej len „Wibra België SA“) v roku 2020 značnú stratu tržieb. V tom čase prevádzkovala 81 obchodov a zamestnávala 439 pracovníkov.
- 3 Dňa 20. júla 2020 sa konalo mimoriadne zasadnutie predstavenstva spoločnosti Wibra België SA, pričom táto spoločnosť vydala tlačovú správu, v ktorej informovala o veľmi ťažkej situácii, o zámere zachovať niektoré svoje predajne v Belgicku a o potrebe podať návrh na súdnu reorganizáciu.
- 4 Dňa 30. júla 2020 Wibra België SA podala návrh na súdnu reorganizáciu na Tribunal de l'entreprise de Gand, division de Dendermonde (Obchodný súd Gent, divízia Dendermonde, Belgicko) (ďalej len „obchodný súd“). Rozsudkom z toho istého dňa boli určení traja súdni mandatári (BA, EP a RI), ktorých úlohou bolo zorganizovať a previesť všetky činnosti spoločnosti alebo ich časť.
- 5 Súdni mandatári zaslali obchodnému súdu jedinú ponuku, ktorú dostali, a to od holandskej spoločnosti Wibra Nederland BV, ktorej cieľom bolo „*začať na belgickom trhu odznova, v zjednodušenej/zredukovanej/menej obmedzujúcej forme so spoločnosťou, ktorá ešte len vznikne, s časťou v súčasnosti prevádzkovaných obchodov*“¹. Ponuka sa týkala nadobudnutia 36 z 81 obchodných priestorov vrátane ústredia a prevzatia 183 zo 439 zamestnancov, ktorých si vybral potenciálny nadobúdateľ.
- 6 Dňa 30. septembra 2020 bola založená spoločnosť s ručením obmedzeným Wibra België (ďalej len „Wibra België SRL“), aby prevzala časť činností Wibra België SA a pokračovala v nej.
- 7 Dňa 1. októbra 2020 sa v spoločnosti Wibra België SA uskutočnilo nové mimoriadne zasadnutie predstavenstva za účasti zástupcov odborov. Podľa Wibra België SA vedenie a súdni mandatári mali v úmysle poskytnúť takto zamestnancom potrebné informácie v rámci žiadosti o schválenie ponuky na prevzatie v rámci postupu súdnej reorganizácie prevodom na základe súdneho rozhodnutia.

¹ Rozsudok Tribunal de l'entreprise de Gand (Obchodný súd Gent) z 8. októbra 2020 [bod 5], voľný preklad vnútroštátneho súdu.

- 8 Dňa 8. októbra 2020 obchodný súd túto žiadosť o schválenie zamietol. Rozhodol, že niektoré ustanovenia návrhu sú v rozpore jednak s convention collective de travail n° 102 du 5 octobre 2011 relative au maintien des droits des travailleurs en cas de changement d'employeur du fait d'une réorganisation judiciaire par transfert sous autorité de justice (kolektívna zmluva č. 102 z 5. októbra 2011 o zabezpečení práv zamestnancov pri zmene zamestnávateľa v dôsledku súdnej reorganizácie prevodom na základe súdneho rozhodnutia, ďalej len „kolektívna zmluva č. 102“) (MB z 25. apríla 2013, s. 25097) a jednak so smernicou Rady 2001/23/ES z 12. marca 2001 o aproximácii zákonov členských štátov týkajúcich sa zachovania práv zamestnancov pri prevodoch podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov (Ú. v. ES L 82, 2001, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 98).
- 9 V ten istý deň obchodný súd vyhlásil konkurz spoločnosti Wibra België SA a vymenoval BA, EP a RI za konkurzných správcov.
- 10 Zamestnanci boli o rozsudku a o skončení ich pracovnej zmluvy, za ktoré im náleží vyplatenie odstupného, okamžite informovaní.
- 11 Dňa 9. októbra, napriek zamietnutiu ponuky na prevzatie obchodným súdom a rozhodnutiu o konkurze, vydala spoločnosť WIBRA tlačovú správu, v ktorej oznámila rýchle opätovné otvorenie 36 predajní a prevzatie 183 zamestnancov s novými pracovnými zmluvami.
- 12 V ten istý deň konkurzní správcovia previedli časť aktív spoločnosti Wibra België SA na spoločnosť Wibra België SRL, ktorá zamestnala 183 zo 439 prepustených pracovníkov.
- 13 Dňa 1. apríla 2021 niektorí neprevzatí zamestnanci položili konkurzným správcom otázky týkajúce sa dodržiavania postupu predchádzajúceho informovania a predchádzajúcej konzultácie a spôsobu, akým boli niektoré činnosti Wibra België SA 9. októbra 2020 prevedené na nadobúdateľa.
- 14 Konkurzní správcovia odpovedali, že počas postupu súdnej reorganizácie prevodom na základe súdneho rozhodnutia boli povinnosti týkajúce sa informovania zástupcov zamestnancov a konzultácií s nimi dodržané.
Podľa nich by obchodný súd nezávisle od rozhodnutia o zamietnutí navrhovaného prevzatia kontroloval a schvaľoval priebeh postupu a vypočul zástupcov zamestnancov na pojednávaní.
- 15 Zo spisu vyplýva, že Wibra België SRL dosahuje od roku 2021 značné zisky a že od vyhlásenia konkurzu sa pod hlavičkou WIBRA opäť otvorili nové belgické obchody.

II. Predmet sporu a stanoviská účastníkov konania

16 Na vnútroštátnom súde podalo 60 bývalých zamestnancov (ďalej len „žalobcovia“) žalobu o náhradu škody proti spoločnosti Wibra België SA v konkurze (BA, EP a RI ako konkurzní správcovia, ďalej aj „prví žalovaní“), ako aj proti novej spoločnosti Wibra België SRL.

Navrhujú najmä to, aby súd:

- konštatoval, že žalovaní porušili povinnosti predchádzajúceho informovania a konzultácií v súvislosti s hromadným prepúšťaním vyplývajúce z convention collective de travail n° 24 du 2 octobre 1975 concernant la procédure d’information et de consultation des représentants des travailleurs en matière de licenciements collectifs (kolektívna zmluva č. 24 z 2. októbra 1975 o postupe informovania zástupcov zamestnancov a konzultácií s nimi v súvislosti s hromadným prepúšťaním, ďalej len „kolektívna zmluva č. 24“) (MB zo 17. februára 1976, č. 1975100250, s. 1716) a z článku 66 loi du 13 février 1998 portant des dispositions en faveur de l’emploi (zákon z 13. februára 1998 obsahujúci ustanovenia v prospech zamestnanosti) (MB z 19. februára 1998, č. 1998012088, s. 4643) (ďalej len „zákon z 13. februára 1998“),
- konštatoval, že prevod činností medzi spoločnosťou Wibra België SA v konkurze a spoločnosťou Wibra België SRL predstavuje zmluvný prevod podniku v zmysle convention collective de travail n° 32 bis du 7 juin 1985 concernant le maintien des droits des travailleurs en cas de changement d’employeur du fait d’un transfert conventionnel d’entreprise et réglant les droits des travailleurs repris en cas de reprise de l’actif après faillite (kolektívna zmluva č. 32a zo 7. júna 1985 o zachovaní práv zamestnancov v prípade zmeny zamestnávateľa v dôsledku zmluvného prevodu podniku a o úprave práv zamestnancov prevzatých v prípade prevzatia majetku po vyhlásení konkurzu, ďalej len „kolektívna zmluva č. 32a“) (MB z 9. augusta 1985, č. 1985800218, s. 11528),
- následne vyčíslil škodu, ktorú utrpeli žalobcovia, na základe toho určil ich nároky na náhradu škody voči spoločnosti Wibra België SA v konkurze a vrátil vec príslušnému obchodnému súde, aby rozhodol o zahrnutí týchto nárokov do záväzkov v konkurze,
- uložil spoločnosti Wibra België SRL povinnosť, aby spoločne a nerozdielne alebo spoločne, a ak to nie je možné, sama zaplatila stanovenú náhradu škody.

17 Wibra België SA tvrdí, že žaloby sú nedôvodné jednak v rozsahu, v akom sa týkajú porušenia kolektívnej zmluvy č. 24 o hromadnom prepúšťaní, a jednak v rozsahu, v akom sa zakladajú na kolektívnej zmluve č. 32a o prevode podniku.

Pokiaľ ide o výhradu založenú na nedostatku presných a konkrétnych informácií týkajúcich sa hromadného prepúšťania, spoločnosť tvrdí, že je potrebné rozlišovať

medzi obdobím pred začatím postupu súdnej reorganizácie, obdobím po tomto postupe a samotným konkurzom.

Domnieva sa, že transakciu uskutočnenú medzi spoločnosťou Wibra België SA v konkurze a spoločnosťou Wibra België SRL nemožno kvalifikovať ako zmluvný prevod podniku v zmysle kolektívnej zmluvy č. 32a, ale že práva prevzatých pracovníkov treba skúmať v rámci prevzatia majetku po vyhlásení konkurzu.

- 18 Wibra België SRL tvrdí, že tieto návrhy sú nedôvodné. Podľa článku 65 zákona z 13. februára 1998 je uplatňovanie kolektívnej zmluvy č. 24 v prípade konkurzu výslovne vylúčené.

Takisto tvrdí, že žalobcovia sa nemôžu odvolávať na ustanovenia práva Únie ukladajúce zamestnávateľovi povinnosti; smernica 2001/23 totiž nebola transponovaná do vnútroštátneho práva a jej výklad tak nemá priamy horizontálny účinok.

Tvrdí, že nemôže spoločne a nerozdielne so spoločnosťou Wibra België SA zodpovedať za dlhy existujúce ku dňu prevodu majetku a zamestnancov, keďže ustanovenia uplatniteľné na daný prípad obsahuje kapitola III kolektívnej zmluvy č. 32a, a nie kapitola II.

III. Právna úprava – Povinnosť informovať zástupcov zamestnancov a konzultovať s nimi v prípade hromadného prepúšťania

- 19 Povinnosť vopred informovať zástupcov zamestnancov a konzultovať s nimi v prípade hromadného prepúšťania sa stanovuje v rôznych vnútroštátnych ustanoveniach. Cieľom týchto ustanovení je predchádzať dôsledkom hromadného prepúšťania, znižovať ich alebo zmierňovať, a to prostredníctvom sprievodných sociálnych opatrení, s prednostným uplatňovaním dialógu a poskytovaním spravodlivých, úplných a transparentných informácií. Tieto ustanovenia sú obsiahnuté najmä v kolektívnej zmluve č. 24, na ktorú odkazuje článok 66 zákona z 13. februára 1998.
- 20 V článku 2 smernice Rady 98/59/ES z 20. júla 1998 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa hromadného prepúšťania (Ú. v. ES L 225, 1998, s. 16; Mim. vyd. 05/003, s. 327) sa stanovujú informačné a konzultačné povinnosti zamestnávateľa, ktorý plánuje hromadné prepúšťanie.
- 21 V rozsudku z 12. októbra 2004, Komisia/Portugalsko (C-55/02, EU:C:2004:605), Súdny dvor spresnil, že pravidlá v oblasti hromadného prepúšťania sa vzťahujú na všetky prepustenia z dôvodov, ktoré nie sú vlastné samotným pracovníkom, ako je napríklad konkurz.
- 22 V rozsudku z 3. marca 2011, Claes a i. (C-235/10 až C-239/10, EU:C:2011:119), Súdny dvor rozhodol, že články 1 až 3 smernice 98/59 sa majú vykladať v tom

zmysle, že sa vzťahujú na ukončenie činnosti podniku, ktorý je zamestnávateľom, v dôsledku súdneho rozhodnutia nariaďujúceho jeho zrušenie a likvidáciu z dôvodu platobnej neschopnosti, aj keď v prípade takéhoto zrušenia vnútroštátna právna úprava stanovuje okamžité ukončenie pracovných zmlúv zamestnancov. Povinnosti vyplývajúce z článkov 2 a 3 smernice 98/59 sa musia plniť až do úplného zániku právnej subjektivity podniku, ktorého zrušenie a likvidácia boli nariadené. Povinnosti, ktoré prislúchajú zamestnávateľovi na základe týchto článkov, musí vykonať vedenie dotknutého podniku, ak pokračuje vo výkone svojej činnosti, hoci s obmedzenými právomocami, pokiaľ ide o riadenie tohto podniku, alebo jeho likvidátor v prípade, že tento likvidátor úplne prevzal riadenie uvedeného podniku.

1. Povinnosti prvých žalovaných ako konkurzných správcov

- 23 Článok 65 zákona z 13. februára 1998 výslovne vylučuje uplatňovanie kapitoly VII uvedeného zákona, ktorá sa týka povinnosti predchádzajúceho informovania a predchádzajúcej konzultácie, v prípade hromadného prepúšťania v rámci konkurzného konania.
- 24 Podobne ani smernica 98/59 takúto povinnosť zamestnávateľovi v konkurze výslovne neukladá.
- 25 Ani smernica 98/59, ani jej výklad Súdny dvorom neumožňujú uložiť zamestnávateľovi povinnosť predchádzajúceho informovania a predchádzajúcej konzultácie v rámci konkurzu.

Smernice totiž nemajú priamy horizontálny účinok; pred ich transpozíciou do vnútroštátneho práva môžu byť priamym zdrojom práv, ale nie povinností pre jednotlivcov.

- 26 Keďže jediné ustanovenia, ktoré ukladajú povinnosť informovania a konzultácie pred hromadným prepúšťaním, vylučujú prípad konkurzu, nemožno spoločnosti Wibra België SA po vyhlásení konkurzu vytýkať žiadne porušenie.
- 27 V dôsledku toho nemôžu byť BA, EP a RI ako konkurzní správcovia spoločnosti Wibra België SA zodpovední za škodu, ktorú si uplatňujú žalobcovia, keďže v tejto funkcii neboli povinní dodržiavať kolektívne zmluvy, ktoré upravujú postup predchádzajúcej konzultácie alebo následné zmierovacie konanie v prípade hromadného prepúšťania.

2. Povinnosti prvých žalovaných ako súdnych mandatórov

- 28 Úplne iný prípad je zodpovednosť BA, EP a RI ako súdnych mandatórov v rámci súdnej reorganizácie spoločnosti.

- 29 V tejto funkcii rokovali o prevzatí časti činností a zamestnancov materskou spoločnosťou Wibra Nederland [BV]. Dňa 21. septembra 2020 prijali ponuku tejto spoločnosti, ktorá zahŕňala prevzatie 183 zo 439 zamestnancov.
- 30 Prví žalovaní teda od okamihu rokovaní so spoločnosťou Wibra Nederland [BV] a najneskôr v okamihu, keď 21. septembra 2020 prijali jej ponuku, vedeli alebo mali vedieť, že hromadné prepúšťanie je nevyhnutné.
- 31 Na rozdiel od konkurzu v prípade súdnej reorganizácie nie sú povinnosti informovať a konzultovať pred hromadným prepúšťaním výslovne vylúčené. Tieto povinnosti sa teda na Wibra België SA v rámci súdnej reorganizácie, ktorú obchodný súd nariadil 30. júla 2020, vzťahovali.
- 32 Vnútroštátne ustanovenia v tejto oblasti podrobne preberajú požiadavky stanovené v článku 2 ods. 3 smernice 98/59:
- „Aby zástupcovia zamestnancov mohli predkladať konštruktívne návrhy, zamestnávateľa včas v priebehu porád:*
- a) poskytnú im všetky príslušné informácie a*
- b) v každom prípade ich písomne upovedomia o:*
- i) dôvodoch plánovaného prepúšťania;*
- ii) počte a kategóriách pracovníkov, ktorí budú prepustení;*
- iii) počte a kategóriách bežne zamestnaných pracovníkov;*
- iv) období, za ktoré sa plánované prepustenie uskutoční;*
- v) navrhovaných kritériách pre výber pracovníkov určených na prepustenie, ak vnútroštátne právne predpisy a/alebo prax pripúšťajú takúto právomoc pre zamestnávateľa;*
- vi) metóde výpočtu všetkých náhrad súvisiacich s prepúšťaním, ktoré sú iné ako tie, ktoré vyplývajú z vnútroštátnych právnych predpisov a/alebo praxe.*
- ...
- 33 Wibra België SA tvrdí, že so zástupcami zamestnancov konzultovala a informovala ich o svojej hospodárskej situácii a plánovaných riešeniach, a to prostredníctvom svojich súdnych mandatórov. Uvádza rôzne stretnutia, ktoré sa konali po začatí postupu súdnej reorganizácie.
- 34 V zápisniciach z týchto stretnutí, ktoré boli predložené, sa však nespomínajú sprievodné a informačné opatrenia špecifické pre hromadné prepúšťanie.

- 35 Rôzne oznámenia spoločnosti Wibra België SA a obsah zasadnutí predstavenstva, ktoré sa konali pred konkurzom, ukazujú nedostatočnú sociálnu koordináciu a nedodržanie postupu hromadného prepúšťania.
- 36 Neexistuje žiadna stopa o písomnom oznámení v zmysle článku 66 ods. 1 zákona z 13. februára 1998. Wibra België SA však 1. októbra 2020 vedela alebo mala vedieť, že hromadné prepúšťanie je nevyhnutné, či už k nemu dôjde po prijatí ponuky na prevzatie v rámci postupu súdnej reorganizácie, alebo v prípade odmietnutia tejto ponuky v dôsledku konkurzu spoločnosti.
- 37 Skutočnosť, že zástupcovia zamestnancov boli na pojednávaní 5. októbra 2020, ktoré viedlo k vyhláseniu konkurzu 8. októbra, vypočítí, nepostačuje na preukázanie dodržania predmetných povinností.
- 38 Keďže ponuka na prevzatie predložená v rámci postupu súdnej reorganizácie bola neúspešná, zástupcovia pracovníkov nemohli predvídať bezprostredne hroziaci konkurz spoločnosti. Právny kontext, v ktorom sa transakcia uskutočnila, teda neumožnil zástupcom zamestnancov účelne a v primeranom časovom rámci položiť otázky vedeniu spoločnosti.
- 39 Pracovníci nemali jasné a dostatočné informácie o tom, čo sa s nimi stane. Spoločnosť zároveň pripravovala svoju reštrukturalizáciu; nemohla ignorovať realitu hromadného prepúšťania a z toho vyplývajúce povinnosti.
- 40 Navyše v rozpore s tým, čo tvrdí Wibra België SA, to, že úloha súdnych mandatórov sa vykonáva „pod kontrolou a autoritou súdu“, ju nezbaňuje informačných a konzultačných povinností. Postup súdnej reorganizácie nemá žiadny vplyv na riadenie spoločnosti, pretože riadenie spoločnosti zostáva plne v rukách jej orgánov.
- 41 Podľa argumentácie žalovaných obchodný súd nezistil porušenie pravidiel upravujúcich hromadné prepúšťanie. Wibra België SA však zámerne obišla odmietnutie súdneho schválenia ponuky na prevzatie tým, že napriek tomuto odmietnutiu previedla časť svojich činností, svojich priestorov a svojich zamestnancov na Wibra België SRL, ktorá bola vopred zriadená na tento účel, a ponechala neprevzatých zamestnancov v starostlivosti konkurznej správy a Fonds de fermeture des entreprises (Fondu pre ukončovanie činnosti spoločnosti) (a teda v starostlivosti územného spoločenstva).
- 42 V dôsledku toho je zbytočné tvrdiť, že povinnosti spoločnosti Wibra België SA podliehali súdnej kontrole, najmä keď výsledkom tejto kontroly bolo zamietnutie ponuky predloženej súdnymi mandatármi.

IV. Právna kvalifikácia prevodu majetku zo spoločnosti Wibra België SA na spoločnosť Wibra België SRL: zmluvný prevod podniku alebo prevod majetku po vyhlásení konkurzu?

- 43 Smernica 2001/23 zavádza dva mechanizmy ochrany zamestnancov v prípade prevodu podniku: po prvé, prevzatie všetkých pracovníkov prevádzaného podniku nadobúdateľom (článok 4 ods. 1); po druhé, prevod všetkých práv a povinností vyplývajúcich z prevedených pracovných zmlúv na nadobúdateľa (článok 3 ods. 1).
- 44 Táto smernica je transponovaná do belgického práva najmä prostredníctvom kolektívnej zmluvy č. 32a. V jej článku 6 sa stanovuje, že jej kapitola II o právach zamestnancov v prípade zmeny zamestnávateľa po zmluvnom prevode podniku: *„sa vzťahuje na akúkoľvek zmenu zamestnávateľa vyplývajúcu zo zmluvného prevodu podniku alebo časti podniku, s výnimkou prípadov [prevzatia majetku po vyhlásení konkurzu]. S výhradou ustanovení prvého odseku prevod v zmysle tejto zmluvy je, keď ide o prevod hospodárskeho subjektu, ktorý si ponecháva svoju identitu v zmysle organizovaného zoskupenia zdrojov, ktorého cieľom je pokračovať v hospodárskej činnosti, bez ohľadu na to, či je táto činnosť hlavná alebo doplnková.“*
- 45 Prevod podniku v zmysle smernice 2001/23 a kolektívnej zmluvy č. 32a zahŕňa tri prvky:
- zmena zamestnávateľa,
 - prevod podniku alebo časti podniku,
 - zmluvný pôvod prevodu. Súdny dvor vyložil pojem zmluvný prevod flexibilne, aby sa dodržal cieľ smernice, ktorým je ochrana zamestnancov v prípade prevodu podniku, a rozhodol, že smernica je *„uplatniteľná vo všetkých prípadoch, keď v rámci zmluvných vzťahov dôjde k zmene fyzickej alebo právnickej osoby zodpovednej za prevádzku podniku, ktorá preberá záväzky zamestnávateľa voči zamestnancom podniku“* (rozsudok z 15. júna 1988, Bork International a i., 101/87, EU:C:1988:308, bod 13).
- 46 Podľa článku 7 kolektívnej zmluvy č. 32a *„Práva a povinnosti prevádzateľa vyplývajúce z pracovných zmlúv, ktoré existovali ku dňu prevodu, sa z dôvodu prevodu v zmysle článku 1 ods. 1 prevedú na nadobúdateľa“*.
- 47 V článku 8 sa stanovuje spoločná a nerozdielna zodpovednosť prevádzateľa a nadobúdateľa za *„dlhy existujúce v deň prevodu v zmysle článku 1 ods. 1 a vyplývajúce z pracovných zmlúv existujúcich k tomuto dňu...“*.
- 48 Článok 11 a nasl. v kapitole III sa týkajú situácie zamestnancov v prípade prevzatia majetku po vyhlásení konkurzu. V tomto prípade, ako výnimka z pravidiel uvedených v kapitole II, nedochádza ani k prevodu dlhov spoločnosti

existujúcich ku dňu prevodu na nadobúdateľa, ani k spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti s prevádzateľom.

49 Rovnako aj v článku 5 smernice 2001/23 sa stanovuje toto:

„Pokiaľ členské štáty nezabezpečia inak, články 3 a 4 neplatia pre prevody podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov, pri ktorých je prevádzateľ subjektom konkurzného konania alebo iného podobného konania riešiaceho platobnú neschopnosť, ktoré bolo ustanovené v súvislosti s likvidáciou majetku prevádzateľa a ktoré je pod dozorom príslušného verejného orgánu (ktorým môže byť profesionálny odborník vo veciach platobnej neschopnosti, splnomocnený príslušným verejným orgánom).“

50 Napokon po nadobudnutí účinnosti loi du 31 janvier 2009 relative à la continuité des entreprises (zákon z 31. januára 2009 o kontinuite podnikov) (MB z 9. februára 2009, č. 2009009047, s. 8436), ktorým sa zaviedol mechanizmus prevodov na základe súdneho rozhodnutia, bola uzatvorená kolektívna zmluva č. 102.

51 V rámci krízy spôsobenej pandémiou COVID-19 zákonodarca zaviedol rôzne opatrenia na pomoc podnikom. Patrí medzi ne aj tzv. postup „pre-pack“ alebo „tichý konkurz“, ktorý je ustanovený v článku XX.39/1 Code de droit économique (kódex hospodárskeho práva) v hlave venovanej súdnej reorganizácii podnikov.

52 Ide o prípravnú fázu reorganizácie podniku, počas ktorej môže byť určený súdny mandatár s cieľom dosiahnuť zmier alebo kolektívnu dohodu, ak dlžník preukáže, že je ohrozená kontinuita podniku, a to buď z krátkodobého, alebo dlhodobého hľadiska.

53 Túto právnu formu, tzv. pre-pack, „v podstate tvorí postup v dvoch etapách: v rámci prvej, spravidla dôvernej, sa rokovuje o reštrukturalizácii a uzatvára sa dohoda o nej s rôznymi zúčastnenými stranami alebo s niektorými z nich a v prípade druhej sa táto dohoda úradne potvrdzuje v rámci insolvenčného konania, ktoré bude v zásade krátke, keďže reštrukturalizácia už bola vypracovaná a vyjednaná počas prvej fázy“².

54 Belgický zákonodarca mal teda v úmysle upraviť rokovania o pláne reorganizácie na dôvernom základe bez akejkoľvek negatívnej publicity (plán pre-pack)³, ale právne neupravil prípravu prevodu podniku (prevod pre-pack).

55 O prevode pre-pack, uplatniteľnom v holandskom práve, už Súdny dvor rozhodol, že je v rozpore s článkom 5 smernice 2001/23, a to v rozsudku z 22. januára 2017,

² ALTER, C., PLETINCKX, Z.: Loi du 21 mars 2021 modifiant le livre XX du Code de droit économique et le Code des Impôts sur les revenus 1992. In: *Journal des Tribunaux*. 2021/20, č. 6858, s. 367.

³ Doc. parl., Ch., 2019/2020, č. 1337/004, s. 10.

Federatie Nederlandse Vakvereniging a.i. (C-126/16, EU:C:2017:489). Podľa Súdneho dvora „transakcia pre- pack dotknutá vo veci samej je síce pripravená pred vyhlásením konkurzu, ale je uskutočnená až po tomto vyhlásení. Takáto transakcia, ktorej predpokladom je skutočný konkurz, by preto mohla patriť pod pojem „konkurzné konanie“ v zmysle článku 5 ods. 1 smernice 2001/23“ (bod 46); a „taká fáza transakcie pre- pack, aká je dotknutá vo veci samej, predchádzajúca vyhláseniu konkurzu, nemá nijaký základ v dotknutej vnútroštátnej právnej úprave“ (bod 53).

- 56 Podľa Súdneho dvora sa teda táto transakcia „neuskutočňuje pod dozorom súdu, ale, ako vyplýva zo spisu predloženého Súdnemu dvoru, uskutočňuje ju vedenie podniku, ktoré vedie rokovania a prijíma rozhodnutia pripravujúce predaj podniku v konkurze“ (bod 54). Preto „predbežný správca, ani predbežný konkurzný sudca, aj napriek tomu, že sú menovaní súdom na návrh podniku v konkurze... formálne nemajú nijakú právomoc. Preto sa na nich neuplatňuje nijaký dozor verejnoprávneho orgánu“ (bod 55).
- 57 V rozsudku zo 16. mája 2019, Plessers (C-509/17, EU:C:2019:424), Súdny dvor svoju judikatúru potvrdil, pričom vychádzal z totožného odôvodnenia: „Smernica Rady 2001/23/ES z 12. marca 2001 o aproximácii zákonov členských štátov týkajúcich sa zachovania práv zamestnancov pri prevodoch podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov, najmä jej články 3 až 5, sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide v spore vo veci samej, ktorá v prípade prevodu podniku, ku ktorému dochádza v rámci konania o súdnej reorganizácii prevodom pod dozorom súdu uplatneného na účely zachovania celého podniku prevádzateľa alebo jeho činností, alebo časti podniku prevádzateľa alebo jeho činností, stanovuje pre nadobúdateľa právo vybrať si pracovníkov, ktorých si želá prevziať.“
- 58 V rozsudku z 28. apríla 2022, Federatie Nederlandse Vakbeweging (Postup pre-pack) (C-237/20, EU:C:2022:321), Súdny dvor svoje stanovisko prehodnotil vo veci, v ktorej holandská spoločnosť v konkurze previedla svoje činnosti na dve nové „dcérske“ spoločnosti prostredníctvom mechanizmu pre-pack, s prevzatím časti zamestnancov za menej výhodných pracovných podmienok. Súdny dvor dospel k záveru, že „článok 5 ods. 1 smernice 2001/23 sa má vykladať v tom zmysle, že podmienka, ktorú stanovuje a podľa ktorej sa články 3 a 4 tejto smernice neuplatňujú na prevod podniku, pokiaľ je prevádzateľ predmetom konkurzného konania alebo podobného insolvenčného konania ‚[, ktoré bolo začaté na účely likvidácie] majetku prevádzateľa‘, je splnená, keď je prevod celého podniku alebo jeho časti – pred začatím konkurzného konania, ktorého cieľom je likvidácia majetku prevádzateľa, a počas ktorého je uvedený prevod uskutočnený – pripravený v rámci postupu pre-pack, ktorého cieľom je umožniť v konkurznom konaní likvidáciu fungujúceho podniku, ktorá čo najlepšie uspokojí záujmy všetkých veriteľov a v čo najväčšej miere zachová zamestnanosť, pod podmienkou, že takýto postup pre-pack upravujú zákony alebo iné právne predpisy“ (bod 55) a že „skutočnosť, že prevod celého podniku alebo jeho časti pripravuje v rámci postupu pre- pack, ktorý predchádza vyhláseniu konkurzu,

„predbežný konkurzný správca“ pod dohľadom „predbežného konkurzného sudcu“, nebráni tomu, aby bola splnená tretia podmienka článku 5 ods. 1 smernice 2001/23“ (bod 65).

- 59 V tomto rozsudku Súdny dvor dospel k záveru, že operácia pre-pack, pokiaľ ju upravujú zákony alebo iné právne predpisy, patrí pod výnimku stanovenú v článku 5 smernice 2001/23.
- 60 Wibra België SA je povinná zaplatiť každému zo žalobcov náhradu škody za porušenie svojich povinností v oblasti informovania a konzultovania pred hromadným prepúšťaním.
- 61 Vzhľadom na konkurz je však potrebné, aby pohľadávky boli vyhlásené za prípustné ako záväzky v konkurze a aby majetok v konkurze bol dostatočný na to, aby žalobcovia mohli získať skutočnú platbu.
- 62 Ak sa teda transakcia uskutočnená medzi spoločnosťou Wibra België SA v konkurze a spoločnosťou Wibra België SRL považuje za zmluvný prevod podniku v zmysle kolektívnej zmluvy č. 32a, druhá spoločnosť bude spoločne a nerozdielne zodpovedná za záväzky prvej spoločnosti, ako aj za dlhy existujúce v deň prevodu, v súlade s článkami 7 a 8 kolektívnej zmluvy č. 32a.
- 63 V rámci postupu súdnej reorganizácie projekt prevodu majetku zlyhal, pretože obchodný súd rozhodol, že je v rozpore s kolektívnou zmluvou č. 102 a so smernicou 2001/23.
- 64 Napriek tomu, že súd odmietol schváliť prevzatie majetku, plán prevodu, ktorý počas insolvenčného konania pripravili súdni mandatári, napokon títo istí mandatári, ale v postavení konkurzných správcov, deň po vyhlásení konkurzu realizovali.
- 65 Žalovaní nespochybujú, že podstata transakcie medzi oboma spoločnosťami, ktorá sa uskutočnila deň po vyhlásení konkurzu, je totožná s obsahom ponuky na prevzatie. Jediný rozdiel medzi týmito dvoma transakciami spočíva v totožnosti nadobúdateľa, ale keďže Wibra België SRL je dcérskou spoločnosťou materskej spoločnosti, táto skutočnosť nemá na nižšie uvedené skutočnosti vplyv.
- 66 Konkrétne, súdni mandatári prijali ponuku spoločnosti Wibra Nederland BV na prevzatie časti priestorov a sídla spoločnosti, ako aj všetkých hmotných a nehmotných aktív potrebných na uskutočnenie tohto nadobudnutia, vrátane prevzatia 183 zo 439 zamestnancov.
- 67 Je nepochybné, že táto transakcia musí byť označená za „prevod pre-pack“, ktorý nadobúdateľovi umožňuje uplatniť výnimku stanovenú v článku 5 smernice 2001/23 za predpokladu, že túto transakciu upravujú zákony alebo iné právne predpisy, v súlade s rozsudkom z 28. apríla 2022, Federatie Nederlandse Vakbeweging (Postup pre-pack) (C-237/20, EU:C:2022:321).

- 68 Ako zdôrazňuje právna veda, „... rozhodnutie o povolení, ktorého cieľom ani dôsledkom nie je ‚potvrdenie‘ prevodu zo sociálneho hľadiska, nebráni pracovníkom vo výkone ich práv a nemôže viesť k spochybneniu samotného princípu prevodu. Prevod na základe súdneho rozhodnutia má teda pre pracovníkov, na ktorých sa vzťahuje kolektívna zmluva č. 102, rovnaký účinok ako zmluvný prevod pre pracovníkov, na ktorých sa vzťahuje kolektívna zmluva č. 32a“⁴.
- 69 Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti by sa na transakciu uskutočnenú v tomto prípade mohla vzťahovať výnimka stanovená v článku 5 ods. 1 smernice 2001/23 len v prípade, ak ju upravujú zákony alebo iné právne predpisy.
- 70 V platnom belgickom práve takéto ustanovenia neexistujú, keďže článok XX.39/1 Code de droit économique (kódex hospodárskeho práva) sa týka prípravnej fázy (plán pre-pack), a nie fázy prevodu (prevod pre-pack).
- 71 Osobitosť tohto prípadu spočíva v tomto:
- Prvá časť transakcie – príprava prevodu – sa uskutočnila pod dohľadom súdnych mandatarov, ktorých vymenoval obchodný súd v rámci postupu súdnej reorganizácie, t. j. postupom upraveným zákonom.
 - Druhá časť transakcie – prevod majetku a zamestnancov – nasledovala bezprostredne po tom, ako obchodný súd odmietol schváliť pôvodne dohodnutú transakciu, navyše z dôvodov týkajúcich sa ochrany práv pracovníkov (odmietnutie nadobúdateľa prevziať sociálne záväzky týkajúce sa odmien za dovolenku a koncoročných odmien).
- 72 Vyvstáva preto táto otázka: patrí prevod majetku pripravený počas postupu súdnej reorganizácie prebiehajúceho pod dozorom súdneho orgánu, ktorý však tento orgán odmietol schváliť, do pôsobnosti výnimky stanovenej v článku 5 smernice 2001/23, ak sa táto transakcia nakoniec uskutočnila po vyhlásení konkurzu na dotknutú spoločnosť?

V. Prejudiciálna otázka

- 73 *Má sa článok 5 ods. 1 smernice Rady 2001/23/ES z 12. marca 2001 o aproximácii zákonov členských štátov týkajúcich sa zachovania práv zamestnancov pri prevodoch podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov vykladať v tom zmysle, že podmienka, ktorú stanovuje a podľa ktorej sa články 3 a 4 tejto smernice neuplatňujú na prevod podniku, pokiaľ je prevádzateľ predmetom konkurzného konania alebo podobného insolvenčného konania, ktoré bolo začaté na účely likvidácie majetku prevádzateľa, nie je splnená, keď je prevod celého*

⁴ AYDOGDU, R., WILDEMEERSCH, J.: L'arrêt Plessers de la Cour de Justice de l'Union Européenne: une condamnation avec sursis de la réorganisation judiciaire par transfert sous autorité de justice. In: *JLMB*, 2019, s. 1269.

podniku alebo jeho časti, pripravený pred začatím konkurzného konania, ktorého cieľom je likvidácia majetku prevádzateľa, v tomto prípade v rámci postupu súdnej reorganizácie ukončeného dohodou o prevode, ktorú príslušný súd odmietol schváliť, napokon realizovaný ihneď po vyhlásení konkurzu, a to mimo rámca uplatňovania akýchkoľvek vnútroštátnych zákonov alebo iných právnych predpisov?

PRACOVNÝ DOKUMENT